

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2023/1184**z dnia 10 lutego 2023 r.****uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 przez ustanowienie unijnej metodyki określającej szczegółowe zasady produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 27 ust. 3 akapit siódmy,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego są ważne dla zwiększenia udziału energii odnawialnej w sektorach, co do których oczekuje się, że w perspektywie długoterminowej będą polegały na paliwach gazowych i ciekłych, co dotyczy między innymi sektora morskiego i sektora lotnictwa. Należy ustanowić unijną metodykę określającą szczegółowe zasady dotyczące energii elektrycznej wykorzystywanej przy produkcji ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego tak, aby można je było uznać za w pełni odnawialne. W związku z tym – mając na uwadze ogólne cele środowiskowe dyrektywy (UE) 2018/2001 – konieczne jest określenie przejrzystych zasad na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów. Co do zasady ciekłe i gazowe paliwa pochodzenia niebiologicznego produkowane z wykorzystaniem energii elektrycznej uznaje się za odnawialne wyłącznie wówczas, gdy wykorzystana energia elektryczna jest odnawialna. Taką odnawialną energią elektryczną można dostarczać za pomocą instalacji bezpośrednio podłączonej do instalacji (zazwyczaj elektrolizera) wytwarzającej odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego lub może ona pochodzić bezpośrednio z sieci.
- (2) Wartość energetyczna niemal wszystkich odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego wynika z wodoru odnawialnego wytwarzanego w procesie elektrolizy. Intensywność emisji związana z wytwarzaniem wodoru z wykorzystaniem energii elektrycznej ze źródeł kopalnych znacznie przewyższa intensywność emisji związaną z wytwarzaniem wodoru z gazu ziemnego w procesach konwencjonalnych. Należy zatem zapewnić, aby zapotrzebowaniu na energię elektryczną wykorzystywaną przy produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego można było sprostać za pomocą odnawialnej energii elektrycznej. Rosyjska inwazja na Ukrainę jeszcze wyraźniej i dobitniej uwiarydociła konieczność szybkiego przejścia przez Unię na czystą energię i ograniczenia uzależnienia Unii od przywozu paliw kopalnych. W komunikacie w sprawie REPowerEU ⁽²⁾ Komisja przedstawiła strategię uniezależnienia od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed końcem obecnego dziesięciolecia. Istotne znaczenie w kontekście tego przedsięwzięcia mają odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego oraz ogólne ograniczenie uzależnienia od przywozu paliw kopalnych. Dlatego też kryteria, które zostaną określone, są istotne również dlatego, że nie można doprowadzić do sytuacji, w której zapotrzebowanie na energię elektryczną do produkcji wodoru wykorzystywanego w odnawialnych paliwach transportowych pochodzenia niebiologicznego spowodowałoby wzrost przywozu paliw kopalnych z Rosji w celu produkcji potrzebnej energii elektrycznej.
- (3) Zasady określone w niniejszym rozporządzeniu powinny mieć zastosowanie niezależnie od tego, czy ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego produkuje się na terytorium Unii. W przypadku odniesień do obszaru rynkowego i okresu rozliczania niebilansowania – które to pojęcia funkcjonują w państwach Unii, ale nie we wszystkich pozostałych państwach – należy umożliwić producentom paliwa z państw trzecich stosowanie równoważnych pojęć, pod warunkiem zachowania celu niniejszego rozporządzenia, a wykonanie przepisu przebiega w oparciu o najbardziej zbliżone pojęcie funkcjonujące w danym państwie trzecim. W przypadku obszarów rynkowych takim pojęciem mogłyby być podobne regulacje rynkowe, fizyczne cechy sieci energetycznej, w szczególności poziom połączeń międzysystemowych lub ostatecznie poziom państwa.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82.⁽²⁾ COM(2022) 108 final.

- (4) Ze względu na początkowy etap rozwoju przemysłu wodoru, jego łańcuch wartości i rynek – na etapie planowania i budowy instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną oraz instalacji do produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego – często dochodzi do znacznych opóźnień w procesach wydania pozwoleń oraz do innych nieoczekiwanych trudności, pomimo że eksploatacja obu tych instalacji powinna się rozpocząć w tym samym czasie. Ustalając, czy instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną rozpoczęła działanie później niż instalacja produkująca odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego czy w tym samym czasie – ze względów praktycznych – należy brać pod uwagę okres nieprzekraczający 36 miesięcy. Pozyskiwanie odnawialnej energii elektrycznej do celów produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego w ramach bezpośredniego podłączenia do instalacji produkującej odnawialną energię elektryczną, która to instalacja nie jest podłączona do sieci, świadczy o tym, że energia elektryczna pochodzi z tej instalacji. Jeżeli jednak instalacja produkująca odnawialną energię elektryczną i instalacja produkująca wodór są nie tylko połączone bezpośrednio do siebie, ale również są podłączone do sieci, należy przedstawić dowody świadczące o tym, że energia elektryczna wykorzystywana do produkcji wodoru jest dostarczana za pomocą podłączenia bezpośredniego. Instalacja dostarczająca energię elektryczną na potrzeby produkcji wodoru za pomocą podłączenia bezpośredniego powinna zawsze dostarczać odnawialną energię elektryczną. Jeżeli instalacja ta dostarcza nieodnawialną energię elektryczną, uzyskanego w ten sposób wodoru nie można uznać za odnawialny.
- (5) Na obszarach rynkowych, na których już teraz dominuje odnawialna energia elektryczna, uznaje się, że energia elektryczna pochodząca z sieci jest w pełni odnawialna, pod warunkiem że liczba godzin pracy z pełnym obciążeniem w ramach produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego ogranicza się do udziału odnawialnej energii elektrycznej na danym obszarze rynkowym, a produkcję wykraczającą poza ten udział uznaje się za produkcję ze źródeł nieodnawialnych. Dodawanie kolejnych instalacji produkujących odnawialną energię elektryczną nie jest konieczne, ponieważ można racjonalnie założyć, że produkcja wodoru odnawialnego na obszarze rynkowym, na którym udział energii odnawialnej przekracza 90 %, pozwala na spełnienie kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynoszącego 70 % – które to kryterium określono w art. 25 ust. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001 – i może stwarzać problemy w funkcjonowaniu systemu elektroenergetycznego.
- (6) Podobnie na obszarach rynkowych, w których intensywność emisji w przypadku energii elektrycznej jest niższa niż 18 gCO₂eq/MJ, dodanie kolejnych instalacji produkujących odnawialną energię elektryczną nie jest wymagane do osiągnięcia 70 % ograniczenia emisji wodoru odnawialnego. W takich przypadkach należy uznać energię elektryczną pobraną z sieci za w pełni odnawialną, pod warunkiem że odnawialny charakter energii elektrycznej zostanie wykazany za pomocą umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej oraz poprzez zastosowanie kryteriów korelacji czasowej i geograficznej. Brak zgodności z tymi warunkami i kryteriami uniemożliwiłyby uznanie energii elektrycznej wykorzystywanej do produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych za w pełni odnawialną.
- (7) Ponadto należy uznać energię elektryczną pochodzącą z sieci za w pełni odnawialną w okresach, w których produkcja odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego przyczynia się do włączenia produkcji odnawialnej energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego i ogranicza zapotrzebowanie na redysponowanie energii elektrycznej produkowanej ze źródeł odnawialnych.
- (8) We wszystkich pozostałych przypadkach produkcja wodoru odnawialnego powinna zachęcać do wprowadzania nowych mocy wytwórczych odnawialnej energii elektrycznej i mieć miejsce w okresach, w których odnawialna energia elektryczna jest dostępna (korelacja czasowa i geograficzna), aby unikać zachęcania do wytwarzania energii elektrycznej w większym stopniu z paliw kopalnych. Ponieważ na etapie planowania i budowy instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną często dochodzi do znacznych opóźnień w procesach wydania pozwoleń, należy uznać, że instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną stanowi nową instalację, jeżeli rozpoczęła działanie nie wcześniej niż 36 miesięcy przed instalacją produkującą odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego.
- (9) Odpowiednią zachętą do wprowadzania nowych mocy wytwórczych odnawialnej energii elektrycznej są umowy zakupu energii elektrycznej, pod warunkiem że na takie nowe moce wytwórcze odnawialnej energii elektrycznej nie przeznaczono już wsparcia finansowego, jako że wodór odnawialny jest już objęty wsparciem, gdyż jest uwzględniany w ramach obowiązku nałożonego na dostawców paliwa w art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Alternatywnie producenci paliw mogliby również wytwarzać ilość energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych niezbędna do produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego w ramach własnych zdolności wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Rozwiązanie umowy zakupu energii

elektrycznej nie może negatywnie wpływać na możliwość uznania instalacji produkującej odnawialną energię elektryczną za nową instalację w przypadku objęcia jej nową umową zakupu energii elektrycznej. Ponadto można uznać, że każde rozszerzenie instalacji produkującej wodór odnawialny zwiększające jej zdolność produkcyjną rozpoczęło działanie w tym samym czasie co instalacja pierwotna. Ma to zapobiec ewentualnej konieczności zawierania umów zakupu energii elektrycznej z różnymi instalacjami wówczas, gdy ma miejsce rozszerzenie, i tym samym ograniczyć obciążenie administracyjne. Wsparcia finansowego podlegającego zwrotowi ani wsparcia finansowego na grunty lub podłączenie do sieci w odniesieniu do obiektu wytwarzania odnawialnej energii elektrycznej nie należy uznawać za pomoc operacyjną ani za pomoc inwestycyjną.

- (10) Ze względu na wahania związane z niektórymi źródłami energii odnawialnej, w tym energii wiatrowej i energii słonecznej, a także ograniczenie przepływu sieci energetycznej nie można zapewnić nieprzerwanej dostępności odnawialnej energii elektrycznej na potrzeby produkcji wodoru odnawialnego. Należy zatem określić zasady zapewniające produkcję wodoru odnawialnego w okresach i w miejscach, w których odnawialna energia elektryczna jest dostępna.
- (11) Aby udowodnić, że wodór odnawialny jest produkowany w okresach dostępności odnawialnej energii elektrycznej, producenci wodoru powinni wykazać, że produkcja wodoru odnawialnego ma miejsce w tym samym miesiącu kalendarzowym co produkcja odnawialnej energii elektrycznej, elektrolizer wykorzystuje magazynowaną odnawialną energię elektryczną lub elektrolizer wykorzystuje energię elektryczną w okresach, w których ceny energii elektrycznej są tak niskie, że wytwarzanie energii elektrycznej z paliw kopalnych jest nieopłacalne i tym samym dodatkowe zapotrzebowanie na energię elektryczną prowadzi do wzrostu produkcji odnawialnej energii elektrycznej bez powodowania wzrostu wytwarzania energii elektrycznej z paliw kopalnych. Kryterium synchronizacji powinno być bardziej rygorystyczne, jeżeli rynki, infrastruktury i technologie umożliwiają szybkie dostosowanie produkcji wodoru, a synchronizacja wytwarzania energii elektrycznej i wodoru staje się możliwa.
- (12) Obszary rynkowe zaprojektowano z myślą o unikaniu ograniczeń przesyłowych w sieci na danym obszarze. W celu zapewnienia, aby nie dochodziło do ograniczeń przesyłowych w sieci energetycznej między elektrolizerem wytwarzającym wodór odnawialny a instalacją wytwarzającą odnawialną energię elektryczną, należy stosować wymóg, zgodnie z którym obie instalacje powinny znajdować się na tym samym obszarze rynkowym. Jeżeli znajdują się one we wzajemnie połączonych obszarach rynkowych, cena energii elektrycznej na obszarze rynkowym, na którym znajduje się instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną, powinna być równa lub wyższa niż na obszarze rynkowym, na którym produkuje się odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego, tak aby przyczyniała się do zmniejszenia ograniczeń przesyłowych lub instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną w ramach umowy zakupu energii elektrycznej powinna znajdować się na morskim obszarze rynkowym wzajemnie połączonym z obszarem rynkowym, na którym znajduje się elektrolizer.
- (13) W celu uwzględnienia specyfiki krajowej obszarów rynkowych oraz wsparcia zintegrowanego planowania sieci elektroenergetycznych i sieci wodorowych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość określenia dodatkowych kryteriów dotyczących lokalizacji elektrolizerów w obrębie obszarów rynkowych.
- (14) Producenci paliwa mogą w elastyczny sposób łączyć różne opcje liczenia energii elektrycznej wykorzystywanej do produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego, pod warunkiem że dla każdej jednostki wprowadzanej energii elektrycznej zastosowana zostanie tylko jedna opcja. Aby sprawdzić, czy przestrzegano zasad, należy zwrócić się do dostawców paliw o dokładne udokumentowanie, które opcje zastosowano w celu zaopatrzenia się w odnawialną energię elektryczną wykorzystywaną do produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego. Oczekuje się, że dobrowolne systemy i systemy krajowe odegrają ważną rolę we wdrażaniu i certyfikacji przepisów w państwach trzecich, ponieważ państwa członkowskie są zobowiązane do uznawania dowodów uzyskanych z uznanych dobrowolnych systemów.
- (15) Art. 7 i 19 dyrektywy (UE) 2018/2001 zapewniają wystarczającą gwarancję, że odnawialny charakter energii elektrycznej wykorzystywanej do produkcji wodoru odnawialnego ze źródeł odnawialnych zostanie uwzględniony tylko raz i tylko w jednym sektorze będącym odbiorcą końcowym. W art. 7 tej dyrektywy zapewniono, aby przy obliczaniu ogólnego udziału energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto nie uwzględniano odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego, ponieważ odnawialna energia elektryczna wykorzystywana do ich produkcji została już uwzględniona. Art. 19 tej dyrektywy powinien zapobiegać sytuacji, w której zarówno producent odnawialnej energii elektrycznej, jak i producent odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego wyprodukowanych z tej energii elektrycznej mogą otrzymać gwarancję pochodzenia, zapewniając anulowanie gwarancji pochodzenia wydanych producentowi odnawialnej energii elektrycznej.

- (16) Zastosowanie korelacji czasowej utrudniają w perspektywie krótkoterminowej bariery technologiczne w mierzeniu dopasowania godzinowego, wyzwania mające wpływ na projektowanie elektrolizerów, a także brak infrastruktury wodorowej umożliwiającej magazynowanie i transport wodoru odnawialnego do użytkowników końcowych potrzebujących stałych dostaw wodoru. Aby umożliwić zwiększenie produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego, w początkowej fazie kryteria dotyczące korelacji czasowej powinny być zatem bardziej elastyczne, co pozwoli uczestnikom rynku na wprowadzenie niezbędnych rozwiązań technologicznych.
- (17) Ze względu na czas potrzebny na planowanie i budowę instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną oraz brak nowych instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną, które nie otrzymują wsparcia, wymogi określone w art. 5 lit. a) i b) niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie dopiero na późniejszym etapie.
- (18) Zależność od paliw kopalnych w przypadku wytwarzania energii elektrycznej powinna zmniejszyć się z upływem czasu wraz z wdrożeniem Europejskiego Zielonego Ładu, a udział energii ze źródeł odnawialnych powinien wzrosnąć. Komisja powinna ściśle monitorować rozwój sytuacji w tym zakresie oraz ocenić wpływ wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności stopniowe zaostrzenie wymogów dotyczących korelacji czasowej w odniesieniu do kosztów produkcji, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i systemu energetycznego, a najpóźniej do 1 lipca 2028 r. przedłożyć sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady określania, kiedy energię elektryczną wykorzystywaną przy produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego można uznać za w pełni odnawialną. Zasady te mają zastosowanie do produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego w procesie elektrolizy oraz analogicznie do mniej powszechnych ścieżek produkcji.

Stosuje się je niezależnie od tego, czy ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego produkuje się na terytorium Unii czy poza nim.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „obszar rynkowy” oznacza obszar rynkowy zdefiniowany w art. 2 pkt 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 ⁽³⁾ w odniesieniu do państw członkowskich lub równoważne pojęcie w odniesieniu do państw trzecich;
- 2) „linia bezpośrednia” oznacza linię bezpośrednią zdefiniowaną w art. 2 pkt 41 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 ⁽⁴⁾;
- 3) „instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną” oznacza pojedyncze jednostki lub grupy jednostek produkujące energię elektryczną w jednym miejscu lub w kilku miejscach z tych samych lub różnych źródeł odnawialnych, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/2001, z wyłączeniem jednostek produkujących energię elektryczną z biomasy i jednostek magazynowania energii;

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

- 4) „producent paliwa” oznacza podmiot gospodarczy, który produkuje odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego;
- 5) „rozpocząć działanie” oznacza rozpocząć produkcję odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego lub odnawialnej energii elektrycznej po raz pierwszy lub w następstwie rozbudowy źródła energii zdefiniowanej w art. 2 pkt 10 dyrektywy (UE) 2018/2001, wymagającej inwestycji przekraczających 30 % inwestycji, która byłaby potrzebna, aby zbudować podobną nową instalację;
- 6) „inteligentny system opomiarowania” oznacza inteligentny system opomiarowania zdefiniowany w art. 2 pkt 23 dyrektywy (UE) 2019/944;
- 7) „okres rozliczania niezbilansowania” oznacza okres rozliczania niezbilansowania zdefiniowany w art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) 2019/943 na terytorium Unii lub równoważne pojęcie w przypadku państw trzecich.

Artykuł 3

Zasady uznawania energii elektrycznej uzyskanej z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną jako w pełni odnawialnej

Do celów wykazania zgodności z kryteriami określonymi w art. 27 ust. 3 akapit piąty dyrektywy (UE) 2018/2001 dotyczącej uznawania energii elektrycznej uzyskanej z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną jako w pełni odnawialnej producent paliwa przedstawia dowody dotyczące następujących kwestii:

- a) instalacje wytwarzające odnawialną energię elektryczną są podłączone linią bezpośrednią do instalacji produkującej odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego lub produkcja odnawialnej energii elektrycznej i produkcja odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego odbywa się w tej samej instalacji;
- b) instalacje wytwarzające odnawialną energię elektryczną rozpoczęły działanie nie wcześniej niż 36 miesięcy przed instalacją produkującą odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego; w przypadku dodania dodatkowej zdolności produkcyjnej do istniejącej instalacji produkującej odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego, uznaje się, że dodana zdolność stanowi część istniejącej instalacji, pod warunkiem że zdolność dodano w tym samym miejscu, a dodanie ma miejsce nie później niż 36 miesięcy po rozpoczęciu działania instalacji początkowej;
- c) instalacja produkująca energię elektryczną nie jest podłączona do sieci lub instalacja produkująca energię elektryczną jest podłączona do sieci, ale inteligentny system opomiarowania, który mierzy wszystkie przepływy energii elektrycznej z sieci, wykazuje, że z sieci nie pobrano energii elektrycznej w celu wyprodukowania odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego.

Jeżeli producent paliwa wykorzystuje również energię elektryczną z sieci, może uznać ją za w pełni odnawialną, jeżeli jest zgodna z zasadami określonymi w art. 4.

Artykuł 4

Ogólne zasady uznawania energii elektrycznej z sieci za w pełni odnawialną

1. Producenci paliwa mogą uznawać energię elektryczną z sieci za w pełni odnawialną, jeżeli instalacja produkująca odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego znajduje się na obszarze rynkowym, na którym średni udział odnawialnej energii elektrycznej przekroczył 90 % w poprzednim roku kalendarzowym, a produkcja odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego nie przekracza maksymalnej liczby godzin ustalonej w stosunku do udziału odnawialnej energii elektrycznej na obszarze rynkowym.

Tę maksymalną liczbę godzin oblicza się, mnożąc łączną liczbę godzin w każdym roku kalendarzowym przez udział odnawialnej energii elektrycznej zgłoszony dla obszaru rynkowego, na którym produkuje się odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego. Średni udział odnawialnej energii elektrycznej określa się, dzieląc końcowe zużycie energii elektrycznej brutto ze źródeł odnawialnych na obszarze rynkowym obliczone analogicznie do zasad określonych w art. 7 ust. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001 przez produkcję energii elektrycznej brutto ze wszystkich źródeł energii

określonych w załączniku B do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008⁽⁷⁾, z wyjątkiem wody, która została wcześniej wpompowana w górę, powiększone o import, pomniejszone o eksport energii elektrycznej do obszaru rynkowego. Gdy średni udział odnawialnej energii elektrycznej przekroczy 90 % w danym roku kalendarzowym, przez kolejne pięć lat kalendarzowych nadal uznaje się go za wyższy niż 90 %.

2. Jeżeli warunki określone w ust. 1 nie są spełnione, producenci paliw mogą uznać energię elektryczną pobraną z sieci za w pełni odnawialną, jeżeli instalacja produkująca odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego znajduje się na obszarze rynkowym, w którym intensywność emisji wynikających z wytwarzania energii elektrycznej jest niższa niż 18 gCO₂eq/MJ, pod warunkiem że spełnione są następujące kryteria:

- a) producenci paliwa zawarli bezpośrednio lub przez pośredników co najmniej jedną umowę zakupu odnawialnej energii elektrycznej z podmiotami gospodarczymi produkującymi odnawialną energię elektryczną w co najmniej jednej instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną w ilości co najmniej równoważnej ilości energii elektrycznej, którą deklaruje się jako w pełni odnawialną, a deklarowana energia elektryczna jest faktycznie produkowana w tej instalacji lub w tych instalacjach;
- b) spełnione są warunki dotyczące korelacji czasowej i geograficznej zgodnie z art. 6 i 7.

Intensywność emisji wynikających z wytwarzania energii elektrycznej określa się w oparciu o najnowsze dostępne dane i zgodnie z określonym w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 28 ust. 5 dyrektywy (UE) 2018/2001 podejściem stosowanym do obliczania średniej intensywności emisji dwutlenku węgla w przypadku energii elektrycznej z sieci według metodyki określania ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzących z recyklingu paliw węglowych.

Kiedy intensywność emisji wynikających z wytwarzania energii elektrycznej jest niższa niż 18 gCO₂eq/MJO w danym roku kalendarzowym, średnią intensywność emisji w przypadku energii elektrycznej nadal uznaje się za niższą niż 18 gCO₂eq/MJ przez kolejne pięć lat kalendarzowych.

3. Energię elektryczną z sieci, którą wykorzystuje się do produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego, można również uznać za w pełni odnawialną, jeżeli energię elektryczną wykorzystywaną do produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego zużywa się w okresie rozliczania niezbilansowania, w którym producent paliwa może wykazać, na podstawie dowodów pochodzących od krajowego operatora systemu przesyłowego, że:

- a) instalacje wytwarzające energię elektryczną z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii podlegały redysponowaniu prowadzącemu do obniżenia mocy zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2019/943;
- b) energia elektryczna zużyta przy produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego zmniejszyła zapotrzebowanie na redysponowanie o odpowiednią ilość.

4. W przypadku gdy warunki określone w ust. 1, 2 i 3 nie są spełnione, producenci paliwa mogą uznać energię elektryczną z sieci za w pełni odnawialną, jeżeli spełnia ona warunki dotyczące dodatkowości, korelacji czasowej i korelacji geograficznej zgodnie z art. 5, 6 i 7.

Artykuł 5

Dodatkowość

Warunek dodatkowości, o którym mowa w art. 4 ust. 4 akapit pierwszy, uznaje się za spełniony, jeżeli producenci paliwa wytwarzają we własnych instalacjach taką ilość odnawialnej energii elektrycznej, która jest co najmniej równa ilości energii elektrycznej deklarowanej jako w pełni odnawialna, lub zawarli – bezpośrednio lub przez pośredników z podmiotami gospodarczymi produkującymi odnawialną energię elektryczną w co najmniej jednej instalacji – co najmniej jedną umowę zakupu odnawialnej energii elektrycznej w ilość odnawialnej energii elektrycznej co najmniej równoważnej ilości energii elektrycznej deklarowanej jako w pełni odnawialna, a deklarowana energia elektryczna jest faktycznie produkowana w tej instalacji lub w tych instalacjach, pod warunkiem że spełnione są następujące kryteria:

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz.U. L 304 z 14.11.2008, s. 1).

- a) instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną rozpoczęła działanie nie wcześniej niż 36 miesięcy przed instalacją produkującą odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego;

w przypadku gdy instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną spełniała wymogi określone w akapicie pierwszym niniejszego ustępu w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej zawartej z producentem paliwa, która wygasła, uznaje się, że instalacja ta rozpoczęła działanie w tym samym czasie co instalacja produkująca odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego w ramach nowej umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej;

w przypadku dodania dodatkowej zdolności produkcyjnej do istniejącej instalacji produkującej odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego, uznaje się, że dodana zdolność rozpoczęła działanie w tym samym czasie, co instalacja początkowa, pod warunkiem że zdolność dodano w tym samym miejscu, a dodanie ma miejsce nie później niż 36 miesięcy po rozpoczęciu działania instalacji początkowej;

- b) instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną nie otrzymała wsparcia w formie pomocy operacyjnej ani pomocy inwestycyjnej, z wyłączeniem wsparcia otrzymanego przez instalację przed rozbudową źródła energii, wsparcia finansowego na grunty lub na podłączenia do sieci, wsparcia, które nie stanowi wsparcia netto, takiego jak wsparcie, które jest w pełni spłacone, oraz wsparcia dla instalacji wytwarzających odnawialną energię elektryczną, które zaopatrują instalacje produkujące odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego wykorzystywane do badań, testowania i demonstracji.

Artykuł 6

Korelacja czasowa

Do 31 grudnia 2029 r. warunek korelacji czasowej, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 4, uznaje się za spełniony, jeżeli odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego produkuje się w tym samym miesiącu kalendarzowym, w którym wyprodukowano odnawialną energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej, lub z odnawialnej energii elektrycznej pochodzącej z nowego magazynu energii znajdującego się za tym samym punktem przyłączenia do sieci co elektrolizer lub instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną, zasilonego w tym samym miesiącu kalendarzowym, w którym wyprodukowano energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej.

Od 1 stycznia 2030 r. warunek korelacji czasowej uznaje się za spełniony, jeżeli odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego produkuje się w tym samym okresie jednej godziny, w którym wyprodukowano odnawialną energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej, lub z odnawialnej energii elektrycznej z nowego magazynu energii znajdującego się za tym samym punktem przyłączenia do sieci co elektrolizer lub instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną, zasilonego w tym samym okresie jednej godziny, w którym wyprodukowano energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej. Po powiadomieniu Komisji państwa członkowskie mogą stosować przepisy określone w niniejszym ustępie od 1 lipca 2027 r. w odniesieniu do odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego produkowanego na ich terytorium.

Warunek korelacji czasowej uznaje się zawsze za spełniony, jeżeli odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego produkuje się w okresie jednej godziny przy czym cena rozliczeniowa energii elektrycznej wynikająca z jednolitego łączenia rynków dnia następnego na obszarze rynkowym, o którym mowa w art. 39 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 ⁽⁶⁾, jest niższa lub równa kwocie 20 EUR za MWh lub niższa niż 0,36-krotność ceny uprawnienia do emisji jednej tony ekwiwalentu dwutlenku węgla w odpowiednim okresie w celu spełnienia wymogów dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24).

⁽⁷⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

Artykuł 7

Korelacja geograficzna

1. Warunek korelacji geograficznej, o którym mowa w art. 4 ust. 2 i 4, uznaje się za spełniony, jeżeli spełnione jest co najmniej jedno z następujących kryteriów dotyczących lokalizacji elektrolizera:

- a) instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej znajduje się lub znajdowała się w chwili rozpoczęcia działania na tym samym obszarze rynkowym co elektrolizer;
- b) instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną znajduje się na wzajemnie połączonym obszarze rynkowym, w tym w innym państwie członkowskim, a ceny energii elektrycznej w odpowiednim okresie na rynku dnia następnego, o którym mowa w art. 6, na wspomnianym wzajemnie połączonym obszarze rynkowym są równe lub wyższe w stosunku do cen na obszarze rynkowym, na którym produkuje się odnawialne ciekłe i gazowe paliwo transportowe pochodzenia niebiologicznego;
- c) instalacja wytwarzająca odnawialną energię elektryczną w ramach umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej znajduje się na morskim obszarze rynkowym, który jest wzajemnie połączony z obszarem rynkowym, na którym znajduje się elektrolizer.

2. Nie naruszając przepisów art. 14 i 15 rozporządzenia (UE) 2019/943, państwa członkowskie mogą wprowadzić dodatkowe kryteria dotyczące lokalizacji elektrolizerów i instalacji produkującej odnawialną energię elektryczną do kryteriów określonych w ust. 1, aby zapewnić zgodność dodatkowych zdolności z krajowym planowaniem sieci wodorowej i elektroenergetycznej. Wszelkie dodatkowe kryteria nie mogą mieć negatywnego wpływu na funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii elektrycznej.

Artykuł 8

Wspólne zasady

Producenci paliwa przedstawiają wiarygodne informacje wykazujące spełnienie wszystkich wymogów określonych w art. 3–7, w tym odpowiednio dla każdej godziny:

- a) ilość energii elektrycznej wykorzystanej do produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego, doprecyzowaną jak następuje:
 - (i) ilość energii elektrycznej z sieci, której nie uznaje się za w pełni odnawialną, jak również udział odnawialnej energii elektrycznej;
 - (ii) ilość energii elektrycznej uznanej za w pełni odnawialną, ponieważ uzyskano ją z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną zgodnie z art. 3;
 - (iii) ilość energii elektrycznej pochodzącej z sieci, którą uznaje się za w pełni odnawialną zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1;
 - (iv) ilość energii elektrycznej, którą uznaje się za w pełni odnawialną zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 2;
 - (v) ilość energii elektrycznej, którą uznaje się za w pełni odnawialną zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 3;
 - (vi) ilość energii elektrycznej, którą uznaje się za w pełni odnawialną zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 4;
- b) ilość odnawialnej energii elektrycznej wytworzonej przez instalacje wytwarzające odnawialną energię elektryczną, niezależnie od tego, czy są one bezpośrednio podłączone do elektrolizera i niezależnie od tego, czy odnawialną energię elektryczną wykorzystuje się do produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego, czy do innych celów;

- c) ilości odnawialnego i nieodnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego produkowanego przez producenta paliwa.

Artykuł 9

Certyfikacja zgodności

Niezależnie od tego, czy odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego są produkowane na terytorium Unii czy poza nią, producenci paliwa mogą korzystać z krajowych systemów lub międzynarodowych systemów dobrowolnych uznanych przez Komisję zgodnie z art. 30 ust. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 w celu wykazania zgodności z kryteriami określonymi w art. 3–7 niniejszego rozporządzenia – zgodnie z art. 8, w stosownych przypadkach.

Jeżeli producent paliwa przedstawia dowód lub dane uzyskane w ramach systemu będącego przedmiotem decyzji podjętej zgodnie z art. 30 ust. 4 dyrektywy (UE) 2018/2001 w zakresie, w jakim taka decyzja obejmuje wykazanie zgodności systemu z art. 27 ust. 3 akapit piąty i szósty tej dyrektywy, państwo członkowskie nie wymaga od dostawców odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego przedstawiania dalszego dowodu zgodności z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 10

Sprawozdawczość

Do dnia 1 lipca 2028 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie zawierające ocenę wpływu wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, w tym wpływ korelacji czasowej, na koszty produkcji, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i system energetyczny.

Artykuł 11

Etap przejściowy

Art. 5 lit. a) i b) nie ma zastosowania do 1 stycznia 2038 r. do instalacji produkujących odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego, które rozpoczną działanie przed 1 stycznia 2028 r. Zwolnienie to nie ma zastosowania do zdolności dodanej po 1 stycznia 2028 r. na potrzeby produkcji odnawialnego ciekłego i gazowego paliwa transportowego pochodzenia niebiologicznego.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lutego 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN